

Lepsze stosowanie europejskiego prawa karnego Szkolenie pracowników sądów ERA

Europejski nakaz dochodzeniowy (END)

Co-funded by the
Justice Programme
of the European Union

Spis treści

- *Arkusz informacyjny*
- *Związek z innymi instrumentami prawnymi*
- *Zakres stosowania*
- *Definicje*
- *Kanały przekazu*
- *Rozpoznanie i wykonanie Środki alternatywne*
- *Podstawy do nieuznania lub niewykonania Odroczenie*
- *Terminy uznania i wykonania*
- *Środki prawne*
- *Obowiązek informowania*
- *Dodatkowe zasoby*

Arkusz informacyjny

- **22 maja 2017 r.** – termin transpozycji dyrektywy 2014/41/UE
- **26 państw członkowskich** dokonało transpozycji, **Dania i Irlandia nie są związane**
- Podane są **terminy** gromadzenia wymaganych dowodów
- **Ograniczone powody** odmowy uznania lub wykonania END
- **Jednolity standardowy formularz**, który należy stosować – certyfikat
- Państwa członkowskie wykonują END zgodnie z **zasadą wzajemnego uznawania** i zgodnie z postanowieniami dyrektywy

Związek z innymi instrumentami prawnymi

- Dyrektywa **zastępuje**, od dnia 22 maja 2017 r., **odpowiednie postanowienia** następujących konwencji mających zastosowanie między państwami członkowskimi związanymi niniejszą dyrektywą (a więc nie w odniesieniu do Danii i Irlandii):
 - a) Konwencja z 1959 r. i jej dwa protokoły
 - b) Konwencja wykonawcza do Układu z Schengen
 - (c) Konwencja z 2000 r. i jej protokół
- Gromadzenie dowodów będzie odbywać się zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy pomiędzy państwami członkowskimi związanymi dyrektywą
- W odniesieniu do **Danii** i **Irlandii** zastosowanie będą miały przepisy instrumentów prawnych wzajemnej pomocy prawnej (instrument MLA, który **obowiązuje** w państwie członkowskim zaangażowanym we współpracę sądową)

Zakres stosowania

- **END obejmuje** wszelkie czynności dochodzeniowe służące uzyskaniu materiału dowodowego zgodnie z niniejszą dyrektywą (art. 1 ust. 1 dyrektywy)
- END można również wydać w celu **uzyskania materiału dowodowego**, który jest **już w posiadaniu** właściwych organów państwa wykonującego nakaz (art. 1 ust. 2 dyrektywy)

- Dyrektywa w sprawie END **nie ma zastosowania** do:
 - *Utworzenie wspólnego zespołu śledczego i gromadzenie dowodów w ramach takiego zespołu (art. 3 dyrektywy)*
 - *Spontaniczna wymiana informacji (art. 7 konwencji z 2000 r.)*
 - *Zamrożenie mienia w celu jego późniejszej konfiskaty (decyzja ramowa 2003/577/WSiSW w sprawie wykonania w Unii Europejskiej postanowień o zabezpieczeniu mienia i środków dowodowych; oraz, od 19.12.2020 r., rozporządzenie 2018/1805 w sprawie wzajemnego uznawania postanowień o zabezpieczeniu i nakazów konfiskaty)*
 - *Restytucja: zwrot przedmiotu ofierze (art. 8 Konwencji z 2000 r.)*
 - *Uzyskiwanie wyciągów z rejestru skazanych/ECRIS*
 - *Wezwanie świadków, oskarżonych itp. na rozprawę (art. 5 Konwencji z 2000 r. lub art. 7 Konwencji z 1959 r.)*

Definicje

- „**Państwo wydające nakaz**” – państwo członkowskie, w którym wydano END;
- „**Państwo wykonujące nakaz**” – państwo członkowskie wykonujące END, w którym ma zostać przeprowadzona dana czynność dochodzeniowa;
- „**Organ wydający nakaz**”
(i) sędzia, sąd, sędzia śledczy lub prokurator właściwy w danej sprawie; (ii) każdy inny właściwy organ określony przez państwo wydające nakaz, który w danej sprawie działa jako organ śledczy w postępowaniu karnym, uprawniony do nakazania gromadzenia materiału dowodowego zgodnie z prawem krajowym
- „**Organ wykonujący nakaz**” – organ, który jest uprawniony do uznania END i zapewnienia jego wykonania zgodnie z niniejszą dyrektywą i procedurami mającymi zastosowanie w podobnej sprawie krajowej.

Kanały przekazu

- Wypełniony i podpisany END jest przekazywany **bezpośrednio** przez organ wydający nakaz organowi wykonującemu nakaz za pomocą dowolnego środka umożliwiającego uzyskanie dokumentu pisemnego – należy skorzystać z [ATLASU](#) na stronie internetowej EJN, aby zidentyfikować centralny organ wykonujący nakaz z państwa członkowskiego wykonującego nakaz
- Każde państwo członkowskie może **wyznaczyć organ centralny** lub, jeżeli przewiduje to jego system prawny, **więcej niż jeden organ centralny**, **do pomocy** właściwym organom
- Organ wydający nakaz może przekazać END za pośrednictwem systemu telekomunikacyjnego **Europejskiej Sieci Sądowej (EJN)**
- Jeżeli tożsamość organu wykonującego nakaz nie jest znana, organ wydający nakaz podejmuje **wszelkie niezbędne zapytania**, w tym za pośrednictwem **punktów kontaktowych EJN**, w celu uzyskania informacji od państwa wykonującego nakaz
- Jeżeli **organ państwa wykonującego nakaz**, który otrzymał END, **nie ma kompetencji** do uznania tego nakazu ani do podjęcia czynności koniecznych do jego wykonania, **przekazuje z urzędu END organowi wykonującemu nakaz i informuje o tym organ wydający nakaz**

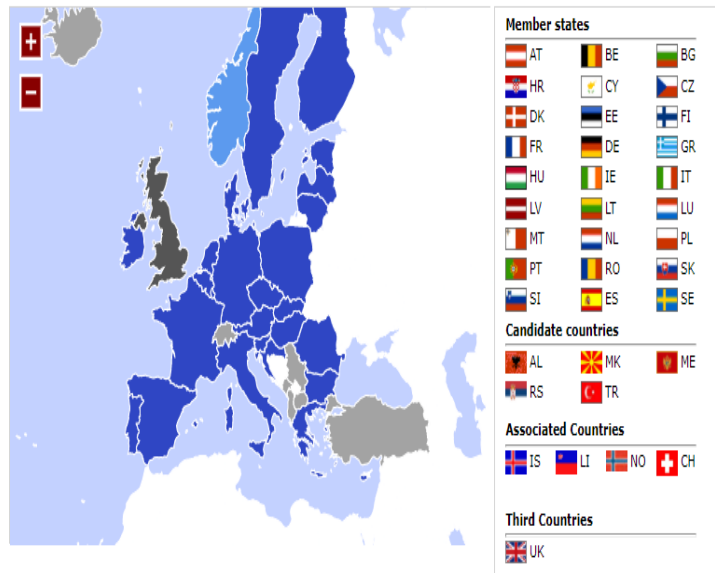
Atlas – strona internetowa EJN

Judicial Atlas

The Atlas allows the identification of the locally competent authority that can receive your request for judicial cooperation and provides a fast and efficient channel for the direct transmission of requests according with the selected measure.

Select country to where your request is to be sent to, clicking on the map:

Member states

AT	BE	BG
HR	CY	CZ
DK	EE	FI
FR	DE	GR
HU	IE	IT
LV	LT	LU
MT	NL	PL
PT	RO	SK
SI	ES	SE

Candidate countries

AL	MK	ME
RS	TR	

Associated Countries

IS	LI	NO	CH
----	----	----	----

Third Countries

UK

- Info about national systems
- EU Legal Instruments for Judicial Cooperation
- Status of implementation in the Member States of EU legal instruments
- Cooperation with non-EU countries and judicial networks

Germany - Tools

- About EJN
- Introduction to the EJN Website
- EJN Secretariat
- EJN Meetings
- Projects
- Reports
- EJN Awareness
- Registry (EJN partially restricted area)
- COVID-19 and judicial cooperation in criminal matters
- European Arrest Warrant
- e-Evidence
- European Investigation Order
- EJN restricted access area

Atlas

Find competent authority to receive your request for judicial cooperation

Compendium

Draft a request for judicial cooperation

Fiches Belges

Concise legal and practical information on judicial cooperation measures available in the Member States

Status of implementation

Status of implementation in the Member States of EU legal instruments

Rozpoznanie i wykonanie Środki alternatywne

- Organ wykonujący nakaz **uznaje** END bez konieczności dopełniania dodatkowych formalności i zapewnia jego wykonanie w taki sam sposób i na takich samych zasadach , jak gdyby daną czynność dochodzeniową zarządził organ państwa wykonującego nakaz (art. 9 ust. 1 dyrektywy)
- Organ wykonujący nakaz **dopełnia** formalności i procedur wyraźnie wskazanych przez organ wydający nakaz, chyba że niniejsza dyrektywa stanowi inaczej i pod warunkiem, że takie formalności i procedury nie są sprzeczne z podstawowymi zasadami prawa państwa wykonującego nakaz (art. 9 ust. 2 dyrektywy)
- **Odwołanie się do innego rodzaju środka dochodzeniowego** (art. 10 ust. 1 dyrektywy) - organ wykonujący nakaz korzysta w miarę możliwości z innej czynności dochodzeniowej niż przewidziana w END, jeżeli czynność dochodzeniowa wskazana w END **nie istnieje zgodnie z prawem państwa wykonującego nakaz** lub **nie byłaby dostępna w podobnej sprawie krajowej**. **Odstępstwa** od wyżej wymienionej opcji są przewidziane w art. 10 ust. 2 lit. a) – d) dyrektywy
- Organ wykonujący nakaz **może również skorzystać z** innej **czynności dochodzeniowej** niż wskazana w END, jeżeli **czynność dochodzeniowa wybrana przez organ wykonujący nakaz pozwoli osiągnąć ten sam rezultat przy użyciu mniej inwazyjnych środków niż czynność dochodzeniowa wskazana w END**

Podstawy do nieuznania lub niewykonania Odroczenie

- Podstawy nieuznania lub niewykonania END **są ograniczone i wyraźnie określone** (art. 11 lit. a)-h) dyrektywy)
- Uznanie lub wykonanie END **może zostać odroczone** w państwie wykonującym nakaz, jeżeli:
 - (a) *jego wykonanie może zaszkodzić trwającemu dochodzeniu lub ściganiu w sprawie karnej, do czasu, gdy państwo wykonujące nakaz uzna to za zasadne;*
 - (b) *przedmioty, dokumenty lub dane, o których mowa, są już wykorzystywane w innym postępowaniu, do czasu, gdy nie będą już potrzebne do tego celu*
- Gdy tylko **ustanie** podstawa odroczenia, organ wykonujący nakaz niezwłocznie podejmuje czynności niezbędne do wykonania END i informuje o tym organ wydający nakaz dowolną metodą pozwalającą na uzyskanie dokumentu pisemnego (art. 15 dyrektywy).

Terminy uznania i wykonania

- Podejmuje się decyzję o uznaniu lub wykonaniu, a czynności dochodzeniowe przeprowadza się **z taką samą szybkością i priorytetem, jak w przypadku podobnej sprawy krajowej** (art. 12 ust. 1 dyrektywy)
- Organ wykonujący nakaz podejmuje decyzję o uznaniu lub wykonaniu END tak **szybko, jak to możliwe**, nie później **niż w terminie 30 dni** od otrzymania END przez właściwy organ wykonujący nakaz
- **W pilnych okolicznościach**, jeżeli konieczny jest krótszy termin lub jeżeli organ wydający nakaz zaznaczył w END, że dana czynność dochodzeniowa musi zostać wykonana w określonym dniu, organ wykonujący nakaz uwzględnia ten wymóg w możliwie najpełniejszym zakresie
- Organ wykonujący nakaz przeprowadza czynność dochodzeniową **niezwłocznie i nie później niż w terminie 90 dni** od podjęcia decyzji o uznaniu. Jeżeli w danym przypadku właściwy organ wykonujący nakaz nie ma praktycznej możliwości zachowania terminu, informuje o tym niezwłocznie w dowolny sposób właściwy organ państwa wydającego nakaz, podając przyczyny opóźnienia, i konsultuje się z organem wydającym nakaz w sprawie odpowiedniego terminu wykonania danej czynności dochodzeniowej.

Środki prawne

- Państwa członkowskie dopilnowują, aby do czynności dochodzeniowych wskazanych w END miały zastosowanie środki prawne **równoważne środkom dostępnym w podobnej sprawie krajowej**
- **Merytoryczne podstawy wydania END** można zakwestionować tylko w powództwie wniesionym w państwie wydającym nakaz, bez uszczerbku dla gwarancji praw podstawowych w państwie wykonującym nakaz
- Organ wydający nakaz i organ wykonujący nakaz **informują** się wzajemnie o środkach odwoławczych przysługujących przeciwko wydaniu, uznaniu lub wykonaniu END
- Zaskarżenie do **sądu nie zawiesza wykonania środka dochodzeniowego**, chyba że jest to przewidziane w podobnych sprawach krajowych

Obowiązek informowania

- Właściwy organ państwa wykonującego nakaz, który otrzymał END, niezwłocznie – a w każdym razie nie później niż w ciągu **tygodnia** od otrzymania END – **potwierdza jego otrzymanie**, wypełniając i wysyłając formularz przedstawiony w załączniku B.
- Organ wykonujący nakaz niezwłocznie **informuje** organ wydający nakaz w dowolny sposób:
 - (a) fakt, że formularz przewidziany w załączniku A jest niekompletny lub w sposób oczywisty nieprawidłowy
 - (b) jeżeli bez dalszych dociekań uzna, że celowe może być przeprowadzenie czynności dochodzeniowych, których początkowo nie przewidziano lub których nie można było określić w chwili wydania END
 - (c) jeżeli stwierdzi, że w danym przypadku nie może spełnić formalności i procedur wyraźnie wskazanych przez organ wydający nakaz
- Organ wykonujący nakaz bezzwłocznie **informuje** organ wydający nakaz za pomocą jakiegokolwiek środka umożliwiającego uzyskanie dokumentu pisemnego:
 - (a) o wszelkich decyzjach podjętych na podstawie art. 10 lub 11;
 - (b) o każdej decyzji o odroczeniu wykonania lub uznania END, o przyczynach odroczenia oraz, w miarę możliwości, o przewidywanym okresie odroczenia.

Dodatkowe zasoby na stronie internetowej EJN

- *Właściwe organy, akceptowane języki, sprawy pilne i zakres stosowania dyrektywy w sprawie END (aktualizacja 7 sierpnia 2019 r.)*

<https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/libdocumentproperties/EN/2120>

- *Wskazówki dotyczące sposobu wypełniania formularza europejskiego nakazu dochodzeniowego (END)*

<https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/libdocumentproperties/EN/3155>

- *Edytowalny formularz .pdf europejskiego nakazu dochodzeniowego – END (załącznik A)*

<https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/libdocumentproperties/EN/3152>